

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/222/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318207647
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318207647.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiana Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951 proti žalovanému: N. C., nar.: XX.X.XXXX, trvale bytom W. XXXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 4.074,68 Eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 28Csp/132/2018-73 zo dňa 19.03.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti povolenia splátok vo výroku I. m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 4.074,68 Eur spolu s úrokom 116,50 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,88 Eur, úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.074,68 Eur od 28.9.2018 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 120,- Eur, počnúc právoplatnosťou rozsudku, s tým že prvá splátka je splatná do 25. kalendárneho dňa v mesiaci nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia splátka je splatná najneskôr do 25. dňa toho ktorého mesiaca, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri vynechaní čo i len jednej splátky.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo výroku II. p o t v r d z u j e .

III. Žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.074,68 Eur spolu s úrokom 116,50 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,88 Eur, úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.074,68 Eur od 28.9.2018 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 90 Eur, počnúc právoplatnosťou rozsudku, s tým že prvá splátka je splatná do 25. kalendárneho dňa v mesiaci nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia splátka je splatná najneskôr do 25. dňa toho ktorého mesiaca, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri vynechaní jednej splátky. Vo výroku II. súd vo zvyšku žalobu zamietol. Vo výroku III. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie s poukazom na § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 232 ods. 4 a § 255 ods. 1 CSP, vecne odôvodnil tým, že žaloba bola podaná dôvodne len z časti. Bolo preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Zo žaloby ako aj z výpovede žalovaného a predložených listinných dôkazov súd zistil, že žalovaný si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnil a z poskytnutého úveru uhradil len sumu 2.033,17 Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný si povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy riadne a včas nesplnil, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 27.9.2018, o čom žalovaného informoval

listom zo dňa 27.9.2018. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný už ďalšie úhrady nevykonával. Vzhľadom na uvedené súd považoval návrh za dôvodný v časti uplatnenej úverovej istiny vo výške 4.074,68 Eur, zosplatených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 116,50 Eur, úroku z omeškania z omeškaných splátok vo výške 2,88 Eur ku dňu zosplatenia úveru, t.j. k 27.9.2018 a preto v tejto časti žalobe vyhovel. V časti zmluvného úroku vo výške 10,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 4.074,68 Eur od 28.9.2018 do zaplatenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 10,90% ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 25.4.2024, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru skôr, a to k 27.9.2018. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd preto žalobcovi nepriznal dohodnutý úrok z istiny do splatnosti, ktorý si žalobca uplatnil aj po zosplatení istiny. Pokiaľ sa jedná o uplatnené úroky z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 116,50 Eur od 28.9.2018 do zaplatenia, súd návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že pri omeškaní so zaplatením úrokov z omeškania, nie je možné požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku. Nesplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy včas, je omeškaním s plnením príslušenstva pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), nie s plnením vlastného dlhu. Tým, že dlžník včas nespláca úroky z istiny sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá, pretože Občiansky zákonník, ale ani Obchodný zákonník, neupravujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. súd priznal žalobcovi z nezaplatenej úverovej istiny a z neuhradených splátok do zosplatenia úrok z omeškania vo výške 5 %, ktorý zodpovedá výške zákonného úroku z omeškania ku dňu prvého omeškania, t.j. ku dňu nasledujúcemu po predčasnej splatnosti úveru.

3. Uložiť povinnosť plniť v splátkach (§ 232 ods. 4 CSP) patrí medzi procesné úkony súdu. Pri úvahe povoliť plnenie v splátkach je nutné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu. Súd musí ex offo prihliadnúť na osobné a majetkové pomery strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného v konaní, prejavenu snahu o splnenie záväzku žalovaným, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti), pričom súd môže určiť, že nezaplatením, resp. omeškaním s plnením čo i len jednej splátky, nastáva zročnosť celého plnenia. Aktuálne osobné a majetkové pomery žalovaného odôvodňujú povolenie splátok priznaného plnenia. Súd sa však nestotožnil s výškou splátky navrhovanou žalovaným vo výške 50 Eur, ktorá by bola nižšia ako pôvodná splátka dohodnutá v úverovej zmluve. Pokiaľ by súd určil splátky vo výške 50 Eur ako žiadal žalovaný, došlo by k neúmerne zvýhodneniu dlžníka na úkor veriteľa. Nízke splátky, by neprimeraným spôsobom zasiahli nielen do práv žalobcu, ale v konečnom dôsledku by poškodili aj samotného žalovaného, čím by sa dlh žalovaného iba navýšil. Dlžník musí mať aj vôľu svoj dlh riešiť a mal by sa zadlžovať úmerne svojim finančným možnostiam a majetkovým pomerom. Bolo by v príkrom rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu, aby žalovaný, ktorý nesplácal svoj dlh pravidelne, aby ho splácal v nižších mesačných splátkach, ako bolo dohodnuté v zmluve. Voči žalovanému sa musí jednáť o určitý druh sankcie z dôvodu, že si neplnil povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy. Vzhľadom na uvedené súd povolil žalovanému splácať dlh v mesačných splátkach vo výške 90 Eur, keď prihliadol na zásadu spravodlivosti uvedenú v Čl. 2 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní úspešný a preto mu patrí plná náhrada trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

4. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti a v časti povolenia splátok podal odvolanie žalobca, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a vyhovieť jeho žalobe a priznať mu náhradu trov konania, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.. Žalobca má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, poukazujúc na čl. 1 Obchodných podmienok pre úvery občanom a § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Podľa komentára IURA EDITION: „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné.“ „Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade.“ Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. V uvedenom žalobca odkazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, žalobca odkazuje aj na rozsudky Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/297/2017 zo dňa 13.2.2018 a č.k. 5Co/311/2017 zo dňa 15.2.2018 a č.k. 5Co/250/2017 zo dňa 13.2.2018 a č.k. 5Co/414/2017 zo dňa 27.3.2018, č.k. 5Co/339/2017 zo dňa 22.3.2018, č.k. 3Co/248/2017 zo dňa 9.8.2018, č.k. 5Co/372/2017 zo dňa 22.3.2018, č.k. 5Co/8/2018 z 22.5.2018 a č.k. 5Co/465/2017 zo dňa 10.5.2018, č.k. 5Co/612018 z 22.5.2018, č.k. 5Co/60/2018 zo dňa 30.8.2018 a č.k. 5Co/134/2018 zo dňa 25.9.2018. Uvedenými rozsudkami odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Žalobca poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co/138/2017-83 z 27.3.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitra č.k. 12Co/116/2017 z 19.6.2018, uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/70/2018-187 z 26.10.2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 3Co/108/2017 z 29.5.2018. Žalobca poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/326/2017-84 z 31.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/203/2017-94 z 19.7.2018, uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/171/2017-102 z 13.11.2018, uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/115/2017 - 184 z 25.10.2018 a uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/4/2018-91 z 30.11.2018. Žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/36/2018-115 zo dňa 13.9.2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/346/2017 zo dňa 28.9.2018 a ďalšie citované rozhodnutia odvolacích súdov.

5. K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení dlhu sa jasne vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014. Návrh zákona (neskôr prijatý pod č. 106/2014 z.z.) z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obsahoval pod č. 1. ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie Občianskeho zákonníka: V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“ Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z. z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje. Fakt, že uvedený návrh nikdy

nebol prijatý vo forme zákona, len ďalej dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť. Súd uvádza uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 s tým, že má ísť o rozhodnutie potvrdzujúce právny názor súdu na úroky po zosplatnení. Zo znenia petitu ako aj z povahy preskúmvavej právomoci Ústavného súdu SR je zrejmé, že Ústavný súd sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu tohto odvolania, tj. úrokom po zosplatnení, ale tak ani nemohol učiniť.

6. Ohľadom nároku na úrok z omeškania z úrokov žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 27.03.2008, sp.zn. 4Cob/62/2007. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie s poukazom na ústavný princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je aj predvídateľná a konzistentná judikatúra, má žalobca za to, že má popri nároku na úrok z omeškania z istiny dlhu aj na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov. Nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov je nárokom, ktorý predpokladá aj vyššie citovaným rozhodnutím uvádzané a vykladané ustanovenia § 497 Obch. zákonníka, pretože žiadne - ani citované ani iné - zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Žalobca poukazuje na fakt, že zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatnenia a tento sa ďalej (t.j. po zosplatnení celého dlhu) nenavýšuje. Práve z tohto dôvodu nejde o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá ma zamedziť neodôvodnenému navýšovaniu nárokov veriteľ'ov. Podstatné je tiež rozlišovanie medzi úrokmi z úrokov (tzv. anatocizmus) a úrokmi z omeškania z úrokov. Na rozdiel od (zmluvných) úrokov úroky z omeškania predstavujú sankčný mechanizmus, ktorý nastupuje zo zákona (§ 517 Občianskeho zákonníka, § 369 Obchodného zákonníka). Žalobca ohľadne úroku z omeškania zo zmluvných úrokov odkazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 14Co/542/2016-59 zo dňa 13.6.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 43Co/19/2017-103 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 16Co/111/2017-82 z 22.3.2018, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne čk. 19Co/143/2017-60 z 19.4.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre čk. 12Co/116/2017 z 19.6.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave čk. 9Co/270/2017 z 31.5.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici čk. 13co/577/2016 z 31.10.2018, uznesenie Krajského súdu v Nitre čk. 12Co/70/2018-187 z 26.10.2018.

7. Súdna judikatúra zdôrazňuje, že súd pripúšťajúci možnosť zaplata dlhu v splátkach musí presvedčivo zdôvodniť záver (vzhľadom k povahe prejednávanej veci k priznanému nároku, k osobným pomerom účastníkov a vzhľadom na plnenie si zmluvných povinností zo strany žalovaných) určiť splnenie dlhu v splátkach. Žalobca je toho názoru, že pri rozhodovaní o určení výšky splátok je potrebné právne ochraňovať obe strany sporu, a zabezpečiť aj reálne splnenie priznaného plnenia. Súd umožnil žalovanému splácať dlh v splátkach po 90 Eur mesačne, pričom žalovaný v priebehu súdneho konanie neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť. Súd priznaním možnosti plnenia dlhu v splátkach po 90 Eur postupoval v rozpore so zákonom. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Namiesto určitej sankcie za to, že si žalovaný neplnil svoje zmluvné povinnosti, bol teda žalovaný touto formou za porušenie zmluvy „odmenený“. Pri určení mesačnej splátky vo výške 90 Eur bude žalovaný iba istinu splácať viac než 3,7 roka. Takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získajú možnosť splácať dlh v splátkach. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Nie je možné prihliadnuť len na finančnú situáciu žalovaného, pretože žalobca má nepochybne právo, aby mu jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote a je potrebné rešpektovať zásadu spravodlivosti uvedenú v Čl. 2 ods. 1 C.s.p., v zmysle ktorej ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmom musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právo žalobcu nemôže byť porušené len preto, že žalovaný berie na seba záväzky v takej výške, že zjavne nie je schopný plniť ich. Žalobca má za to, že výška priznanej splátky 90 Eur je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky 4074,68 Eur s prísl., pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery - min. 3,7 roka, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty. Žalobca poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 7Cdo/116/2012 z 18.3.2013. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný v priebehu súdneho konania neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť. Žalobca má za že v danom prípade nie sú naplnené odôvodnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu, ako aj ľahostajný prístup žalovaného k plneniu si svojich zmluvných povinností. Žalobca tiež poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v konaní nepredložil žiadny dôkaz o jeho

nepriaznivej finančnej situácii. Čo sa týka posúdenia samotných okolností prípadu, má žalobca za to, že súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku. Zákon explicitne podmieňuje alternáciu dĺžky paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu, teda súd nemôže určiť dlhšiu lehotu bez relevantných skutkových tvrdení podložených zodpovedajúcimi dôkazmi. Z vykonaného dokazovania vo veci súd nemohol adekvátnym spôsobom posúdiť komplexné pomery žalovaného. Okresný súd sa vôbec nezaoberal majetkovými pomermi žalovaného, ale svoje zistenia obmedzil výlučne na uvedenie, že si žalovaný zobral pôžičku 5.000 Eur a dostal sa do ťažkej finančnej situácie. Pred nedávnom mu ochorela manželka ťažkou chorobou, on sám má zdravotné problémy, preto prestal pôžičku splácať. Má viac pôžičiek a nevládze ich splácať. Má 2 hypotéky, čo je spolu 340 Eur, zobral pôžičky aj z nebankoviek. V robote má problém s výplatom. Výplatu má 700 Eur v čistom. Žalovaný ďalej uviedol, že má brušný pruh, musí ísť na operáciu a keďže je jeho práca fyzicky náročná, vyzerá to tak, že už ju viac nebude môcť vykonávať. Manželka poberá čiastočný invalidný dôchodok, ktorý je asi 133 Eur, bývajú v byte s nájomným 140 Eur. Len ťažko vedia vyjsť z jeho platu. V uvedenom žalobca poukazuje aj na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/322/2016-85 zo dňa 1.3.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave čk. 8Co/ 116/ 2017-64 zo dňa 30.1.2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave čk. 23co/392/2017-77 z 28.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre čk. 7Co/164/2018-336 z dňa 27.9.2018, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/18/2017-95 z 21.9.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre čk. 8Co/34/2017-97 z 15.6.2017, uznesenie Krajského súdu v Nitre čk. 6Co/49/2017-70 zo dňa 17.1.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove čk. 19Co/ 157/ 2017 - 86 zo dňa 22. februára 2018.

8. Žalovaný odvolanie nepodal, k dourčenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

9. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predto dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, teda výlučne v časti úrokov z omeškania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti povolenia splátok s použitím § 388 C.s.p. zmeniť, v zamietajúcej časti je však odvolanie žalobcu nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti je potrebné ako vecne správne s použitím § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdiť.

11. Už právoplatnou časťou preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 3 C.s.p.) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.074,68 Eur spolu s úrokom 116,50 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,88 Eur, úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplátenej istiny 4.074,68 Eur od 28.9.2018 do zaplátania.

12. Predmetom odvolacieho prieskumu sa tak stala len odvolaním napadnutá zamietajúca časť vo výroku II. a povolenie splátok vo výroku I..

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i v prevažnej miere správne právne posúdil, pokiaľ sa jedná o zamietnutie žaloby v časti uplatnených úrokov po zosplatení a úrokov z omeškania z úrokov.

14. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre

posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v prevažnej miere zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje na prevažne správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku.

15. Z obsahu spisu a dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 6.5.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 000000000308750 - Pôžička, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 5.000 Eur, ktorú sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach (96) po 78,46 Eur. Z textu zmluvy vyplýva RPMN 13,34%, fixná ročná úroková sadzba 10,9% do splatnosti, priemerná hodnota RPMN 15,37%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 7.782,16 Eur, termín splatnosti 1. anuitnej splátky 25.5.2016, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky mesačne, 25. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 25.4.2024. Podľa prehľadu splácania do predčasného zosplatenia, žalovaný z dlžnej sumy pôžičky jednotlivými splátkami uhradil na istinu sumu 925,32 Eur, na úrok sumu 1.080,97 Eur a na poisťné sumu 26,88 Eur. Keďže žalovaný porušil povinnosť uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca listom - opakované upozornenie zo dňa 25.7.2018 vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok vo výške 65,23 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 15 Eur do 30.7.2018 a zároveň žalovaného upozornil na právo veriteľa zosplatiť celú pohľadávku. Z dôvodu opakovaného neplnenia zmluvných podmienok zo strany žalovaného, žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru k 27.9.2018, o čom žalovaného informoval listom zo dňa 27.9.2018 - výzva na predčasné splatenie úveru a vyzval žalovaného k bezodkladnej úhrade dlžnej čiastky 4.269,06 Eur s prislúšenstvom.

16. Podstatnou spornou otázkou zostalo, aký má vplyv zosplatenie úveru na ďalšie úročenie, t. j. či má žalobca ako veriteľ nárok na zmluvne dohodnuté úroky z úveru aj po zosplatení, alebo po takomto zosplatení má nárok len na zákonné úroky z omeškania.

17. Pre jednoznačné určenie plnení, ktoré má veriteľ právo od dlžníka požadovať, je potrebné jasne rozlíšiť úrok zmluvný od úroku z omeškania, a to najmä z časového hľadiska. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojené s istinou úveru a od jej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok. Veriteľ sa môže rozhodnúť, či bude úrok z poskytnutého úveru požadovať. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve.

18. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Dlžník sa dostane do omeškania so splatením dlhu, ten sa stane splatným a následne nastupuje právo veriteľa požadovať úrok z omeškania a prípadne aj zmluvnú pokutu.

19. Odpoveď na otázku, či možno zmluvné úroky požadovať aj po splatnosti úveru, spočíva primárne v posúdení, či je potrebné ustanovenie § 517 ods. 2 OZ považovať za kogentné (bez možnosti sa od neho odchýliť) alebo plne dispozitívne (dá sa od jeho znenia odchýliť). Kogentný výklad znamená, že ak je dlžník v omeškaní, môže veriteľ požadovať iba samotné plnenie dlžnej istiny a následne úrok z omeškania, ktorý je pre spotrebiteľské úverové vzťahy limitovaný (na rozdiel od úpravy podľa Obchodného zákonníka, podľa ktorej sa strany môžu dohodnúť na výške úroku a táto nie je pre obchodnoprávne vzťahy limitovaná).

20. Je nesporným, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta).

21. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a ide o nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

22. Podľa názoru vyslovenom i v rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014) iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdiel spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde dlžník by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. Išlo by o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi - spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

23. Odvolací súd si je vedomý, že súdna prax v otázke nároku na úroky z úveru za čas po jeho predčasnom zosplatnení nie je jednotná, o čom svedčia i žalobcom v odvolaní poukázané rozhodnutia krajských súdov, avšak v tejto otázke sa odvolací súd prikláňa k názoru, že veriteľovi patria úroky z úveru len na čas do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V danom prípade si strany v zmluve dojednali zmluvný úrok ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Odvolací súd sa pritom opiera o judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa v danom prípade. Závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí pod č. R 59/1998 (sp. zn. 4Cdo/143/98), boli prijaté i v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č. k. 29C/131/2011-127 z 23.11.2011, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012, keď uviedol, že k záveru súdov, že „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

24. Ústavný súd sa teda v tomto svojom rozhodnutí vyjadril aj k meritu odvolania. Aj odvolací súd zastáva názor, že ak spotrebiteľ po zosplatnení už nemá právny titul peňažné prostriedky veriteľa užívať, niet dôvodu, aby veriteľ inkasoval úroky náležiacie mu pri oprávnenej držbe finančných prostriedkov spotrebiteľom, náležia mu ale úroky z omeškania. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných

ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

25. Odvolací súd upriamuje pozornosť tiež na to, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.4.2018, sp. zn. 15Co/193/2018 z 7.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 17Co/110/2018 z 8.11.2018, Krajského súd v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.3.2018, sp. zn. 24Co/189/2018 z 6.3.2019. Takýto záver obsahuje aj Rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 6Co/56/2018 < z 28.03.2018, Rozsudok Krajského súdu Nitra, sp. zn. 5Co/304/2017 < z 24.10.2018, Rozsudok Krajského súdu Žilina, sp. zn. 5Co/337/2018 < z 25.06.2019, Rozsudok Krajského súdu Košice, sp. zn. 11Co/181/2018 < z 24.07.2019, Rozsudok Krajského súdu Trnava, sp. zn. 24Co/104/2019 < z 04.09.2019.

26. Aj keď judikatúra nie je formálnym prameňom práva, súdy majú povinnosť v záujme právnej istoty rozhodovať o rovnakých veciach rovnako. Pokiaľ ani žalobca v odvolaní neuviedol žiadne iné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR s odlišnými právnymi závermi, nebolo možné jeho odvolaniu vyhovieť.

27. Osobitne možno poukázať na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Co/56/2018 zo dňa 28.03.2018, ktorého právna veta v znení „V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“ bola neskôr prijatá ako stanovisko č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave na rokovaní dňa 20.2.2019.

28. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy

pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

29. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa, sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky s predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

30. Taktiež pokiaľ žalobca argumentuje, že úroky predstavujú cenu finančných prostriedkov, ktoré žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi, odvolací súd poznamenáva, že tento názor nijako nespochybňuje a úroky predstavujú vopred dojednanú odplatu za užívanie istiny. Odvolací súd poznamenáva, že banka ako veriteľ počas procesu kontraktácie určuje svoje úverové podmienky, v rámci ktorých stanovuje aj odplatu za poskytnutie úveru za isté dohodnuté úverové obdobie a od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver si stanovuje za dané ohraničené úverové obdobie, na ktoré sa úverový vzťah uzatvára. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru je pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškanie s plnením dlhu voči veriteľovi. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav, že veriteľ (banka) a dlžník (spotrebiteľ) budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, odvolací súd poznamenáva, že bol to práve veriteľ, ktorý svojim jednostranným právnym úkonom spôsobil zmenu zmluvne dojednaných podmienok a zmenu záväzku, ktorá bola vyvolaná omeškaním spotrebiteľa a viedla k predčasnemu zosplatneniu úveru zo strany veriteľa. K predčasnemu zosplatneniu úveru spotrebiteľa došlo teda výlučne konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou v obsahu záväzku určil aj nový režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresným právnym úkonom. Úroky preto predstavujú cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto voľne nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrývajú veriteľovi práve úroky splácané spolu s istinou v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Pri vyvolaní stavu predčasnosti splatenia úveru tak vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných podľa splatenia úveru. Pokiaľ teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul zadržiavať peňažné prostriedky u seba a tieto naďalej legitímne užívať, nie je potom ani dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

31. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní odkazuje na ust. § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s obdobnou úpravou, treba zdôrazniť, že obe tieto ustanovenia riešia len prípad, kedy dôjde k splateniu dlhu pred dohodnutou lehotou splatnosti a výslovne pre tento prípad ustanovujú, že dlžník je povinný uhradiť úrok len za dobu do splatenia úveru, teda nie aj za dobu dohodnutej splatnosti, ktorá je dlhšia. Citované ustanovenia teda neriešia opačný prípad, kedy doba reálneho vrátenia peňažných prostriedkov prekračuje lehotu splatnosti. Z uvedeného dôvodu citované ustanovenia na daný prípad nie sú aplikovateľné a to ani analogicky.

32. Je dôvodné prihliadnuť aj na ust. § 519 OZ, podľa ktorého právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však

náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania. Samotný zákonodarca teda popri nároku veriteľa na úroky z omeškania v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu ustanovuje aj nárok veriteľa na náhradu škody. Škodou pre poskytovateľa spotrebiteľského úveru by mohol byť ušlý zisk spočívajúci v tom, že dlžný kapitál nemohol odplatne požičať inému klientovi, ktorý by mu za to platil úroky; uvedené by však bolo nereálne v prípade, ak by mal veriteľ dostatok voľného kapitálu, ktorý mohol požičať bez ohľadu na to, či mu dlžník splatil včas alebo nie. Je potrebné pritom vyzdvihnúť skutočnosť, že škodu môže podľa zákona veriteľ požadovať len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania. Ako uvádza odborná literatúra k tejto problematike, veriteľ by však z dôvodu omeškania dlžníka dosiahol neprímeraný prospech, ak by sa nárok na náhradu škody, ako aj nárok na úroky z omeškania (poplatok z omeškania) uspokojili popri sebe.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietnutej časti vo výroku II. a v závislom výroku III. o náhrade trov konania, odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutom, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

34. Ďalším predmetom odvolacieho prieskumu bola otázka povolenia splátok. Vzhľadom na to, že odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku je len právne posúdenie otázky povolenia splátok, odvolací súd nepovažoval za potrebné a účelné na prejednanie odvolania nariaďovať pojednávanie, keď si to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

35. Podľa § 232 ods. 2 CSP ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak; podľa ods. 3 takéhoto ustanovenia lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu; napokon podľa ods. 4 rovnakého ustanovenia ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

36. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla (resp. v časovom intervale takého rozpätie prekračujúcom nanajvyš nepatrne) a to i pri zohľadnení okolnosti získania žalovaným nespornej výhody (odkladu) už praktickým donútením žalobkyne uplatniť právo na súde.

37. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že princípu vyváženej ochrany práv oboch strán sporu, i so zreteľom k okolnostiam vlastným tejto konkrétnej veci zodpovedá lehota na plnenie a povolenie splátok vo výške 120,- eur mesačne tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Odvolací súd tak čiastočne akceptoval výhradu odvolateľa voči výške mesačnej splátky, keď pri mesačnej splátke 90,- eur by ani priznaná istina nebola splatená do 3 rokov, preto odvolací súd považoval za dôvodné určiť výšku mesačnej splátky na 120,- eur, takto bude splatená istina s vyčísleným úrokom a úrokom z omeškania splatená do 3 rokov ($4.194,06 : 36 = 116,50$). Ochrana veriteľa je zároveň zabezpečená aj tým, že v prípade s omeškaním čo i len jednej splátky žalovaný stráca výhodu splátok. Pokiaľ odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie dostatočne nezisťoval pomery žalovaného, odvolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú, súd prvej inštancie správne vychádzal zo skutkových tvrdení žalovaného, ktoré žalobca nepoprel a preto sa stali nespornými, žalobca sa svojou neúčastťou na pojednávaní sám pripravil o možnosť namietat voči povoleniu splátok. Bolo by v rozpore so zásadou kontradiktórnosti ako aj zásadou hospodárnosti konania, aby súd bez návrhu z vlastnej iniciatívy vykonával dokazovanie na preukázanie pomerov žalovaného.

38. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti povolenia splátok, v súlade s ust. § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.074,68 Eur spolu s úrokom 116,50 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,88 Eur, úrokom z omeškania 5% ročne z nezaplatennej istiny 4.074,68 Eur od 28.9.2018 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 120,- Eur, počnúc právoplatnosťou rozsudku, s tým že prvá splátka

je splatná do 25. kalendárneho dňa v mesiaci nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a každá ďalšia splátka je splatná najneskôr do 25. dňa toho ktorého mesiaca, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri vynechaní čo i len jednej splátky.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nebolo preukázané, že by mu nejaké trovy odvolacieho konania vznikli, žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, neučinil v ňom žiaden úkon, ani si náhradu trov konania neuplatnil.

40. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd preto už nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

41. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).